

ADMIRE

Veen-tweedaagse Beekdalvenen op 2-3 juni 2026 *Veenplatform Vlaanderen-Nederland*

Radboud University

ZOO
ANTWERPEN

Antwerp Zoo
Foundation

Stichting
Borgervveen
for ecosystem restoration

Bosgroep Zuid Nederland

Natuurmonumenten

pidpa
water in beweging

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

University
of Antwerp

Auteur(s)

Katrien Wijns, Natuurpunt Beheer
Wiebe Borren, Natuurmonumenten
Cyr Mestdag, Natuurpunt Beheer

Datum

Juli, 2026

Contact

Katrien Wijns | Projectcoördinator Interreg ADMIRE
Natuurpunt Beheer | Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, Belgium
katrien.wijns@natuurpunt.be | +32 (0)497/05.29.21
www.grensregio.eu/projecten/admire

Dit project werd mogelijk gemaakt door Interreg Vlaanderen-Nederland met steun vanuit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

Inhoudstafel

1.	Uitgangspunt en opzet	4
2.	Inleiding en centrale vraagstukken	4
3.	Terreinbezoek Buitengoor (Vlaanderen).....	5
4.	Terreinbezoek Drentsche Aa (Nederland).....	7
5.	Conclusie en aanbevelingen	11
6.	Meer info	11

1. Uitgangspunt en opzet

Op 2 en 3 juni 2026 organiseerden het Veenplatform VLANED en Interreg ADMIRE een veen-tweedaagse voor beheerders van beekdalveengebieden. Tijdens deze excursie stond de uitwisseling van kennis tussen Vlaamse en Nederlandse beheerders en ecologen centraal. Er werd dieper ingegaan op actuele hoofdthema's zoals vegetatieontwikkeling, landschapsecologie en de uitdagingen bij adaptief beheer en systeemherstel.

Het programma bood een combinatie van kennisdeling en terreinbezoeken. Op de eerste dag werd het Buitengoor in de regio Mol (Vlaanderen). Op de tweede dag trokken de deelnemers naar de beekdalvenen in het stroomdal van de Drentsche Aa (Nederland).

2. Inleiding en centrale vraagstukken

Tijdens de excursies stonden de dagelijkse praktijk en strategische keuzes in veenbeheer centraal. Enkele belangrijke vraagstukken vormden de rode draad doorheen de tweedaagse:

- Hoe spelen we in op de lokale landschapsecologie, zoals complexe kwelsystemen of watertekorten tijdens droge zomers?
- Wat is het effect van 'niets doen' versus continu beheer op kwetsbare habitats?
- Hoe beperken we de impact van voedselrijk water vanuit omliggende landbouwgebieden op het natuurdoel?
- Hoe reageren we op de komst van ecosysteem ingenieurs, zoals de bever, die de lokale waterhuishouding ingrijpend kunnen veranderen?

3. Terreinbezoek Buitengoor (Vlaanderen)

Op de eerste dag verkenden de deelnemers het Buitengoor, een Natura 2000-gebied van zo'n 90 hectare in Mol, beheerd door Natuurpunt. Het gebied is ecologisch erg rijk, maar vraagt om een specifieke aanpak.

- Het gebied herbergt een unieke mix van waterstromen met regelmatig zuur kwelwater en kalkrijk water uit het kanaal. In combinatie met het aanwezige microreliëf leidt dit tot een grote variatie aan natuurtypen/ecotopen.
- Het kanaal - in feite een onnatuurlijke randvoorwaarde - is in de huidige situatie essentieel voor de variatie in de hoge natuurwaarden van het gebied. 'Systeemherstel' zou hier waarschijnlijk een negatieve uitwerking op het gebied hebben.
- In 2004 heeft hier natuurinrichting plaatsgevonden, bestaande uit ontbossing en het verwijderen van de strooisellaag (plaggen). Het huidige maaibeheer wordt uitgevoerd met een eenasser en een bosmaaier. Het maaisel wordt vervolgens zorgvuldig afgevoerd met behulp van trekzeilen.
- Een belangrijk managementvraagstuk is de overwoekering door galigaan. Deze plantensoort is plaatselijk zeer dominant aanwezig. Er worden specifieke zones afgebakend waar deze soort gewoon zijn gang mag gaan, om zo in de overige delen de kwetsbare veenvegetaties beter te beschermen.
- Het beheer van het gebied wordt uitgevoerd door een zelfstandig opererende groep van vrijwilligers, die het beheer met veel zorg en uitgebreide gebiedskennis kunnen uitvoeren. In de Nederlandse context komt een dergelijk beheer niet/minder voor en wordt grootschaliger en meestal met inzet van loonwerkers gewerkt.
- In dit gebied wordt duidelijk hoe intensief precisiebeheer helpt bij het behoud van een aantal plantensoorten die nergens anders in Vlaanderen meer voorkomen. Soorten zoals groenknolorchis, veenorchis, plat blaasjeskruid, bonte paardenstaart, alpenrus, slank en breed wollegras, tweehuizige zegge en tapijten van rood en groen schorpioenmos maken dit gebied uniek. Maar ook hier blijft de omgeving en aangepaste hydrologie een bedreiging voor deze soorten en is ook de veenmosorchis mogelijk recent verdwenen ondanks alle inspanningen.

© Katrien Wijns

© Jolijn Meier

© Katrien Wijns

4. Terreinbezoek Drentsche Aa (Nederland)

De tweede dag werd volledig doorgebracht in het gebied rond de Drentsche Aa in Drenthe. Binnen dit nationaal park is er een landschapsvisie voor een totaal van circa 30.000 hectare, waarvan 13.000 hectare als natuur fungeert.

Het beekdal is ook buiten de natuurgrenzen van groot maatschappelijk belang: het levert onder meer drinkwater voor de stad Groningen.

In dit gebied werd de groep rondgeleid en begeleid door Stichting Bargerveen en Staatsbosbeheer.

Tijdens het veldbezoek werden verschillende deelgebieden en beheervormen besproken.

Gasterensche Diep

In dit deel wordt er al 15 tot 20 jaar niet meer beheerd. Deelnemers konden hier waarnemen hoe een onbeheerde kleine zeggevegetatie zich ontwikkelt tot prachtige structuren van mosbulten en -slenken (trilveen). Ook de problematiek rondom de bever kwam aan bod; de grote dammen die het dier bouwt, hebben hier een aanzienlijk effect op de lokale hydrologie.

© Katrien Wijns

Oudemolensche Diep

Hier bezocht de groep zeer soortenrijke trilvenen. Om dit kwetsbare systeem te behouden, worden de natste delen slechts één keer per twee of drie jaar gemaaid.

Hier zag de groep de zeldzame **veenfluweelzweefvlieg**. Deze soort is een echte specialist van intacte eerder zure veengebieden, met permanent hoog water en geen drainage (in tegenstelling tot andere soorten in dit genus die vaak in de buurt van grachten zitten), vaak dus specifiek op trilveen. In Nederland steeds gevonden in de buurt van wateraardbei. De veenfluweelzweefvlieg is dus een goede indicatorsoort voor intact of zeer goed ontwikkeld veen.

© Katrien Wijns

Taarlosche en Looner Diep

Hier vindt nog maaibeheer plaats; Staatsbosbeheer maait in het grotere gebied jaarlijks zo'n 1300 hectare, onder andere met een eigen rupsmaaier. In het Looner Diep konden de beheerders een beheerd en een onbeheerd stuk direct met elkaar vergelijken. Verder is in het Taarlosche Diep recent een beekbodemverhoging doorgevoerd, waarvan de toegepaste techniek ter plaatse werd toegelicht.

© Katrien Wijns

Tijdens de bezoeken liet Stichting Bargerveen aan de hand van grondboringen (dwarsdoorsneden) en peilbuizen zien hoe het hydrologische systeem precies functioneert, en hoe droge zomers de ondiepe grondwaterstanden beïnvloeden.

© Katrien Wijns

Het intrekgebied bestaat nog grotendeels uit landbouw, wat zorgt voor een oppervlakkige afvoer van voedselrijk water richting het veen. Dit is een belangrijk knelpunt dat in samenspraak met de sector moet worden opgelost; hoewel men in gesprek is (waarbij ook Rabobank en beleidsmakers een belangrijke rol spelen), loopt dit proces traag. Bij het bereiken van een goede milieukwaliteit ligt er een grote potentie om specifieke soorten te herintroduceren die nu niet meer in het gebied voorkomen, zoals de moerasparelmoervlinder, het spiegeldikkopje en de purperstreeppearelmoervlinder.

5. Conclusie en aanbevelingen

De veen-tweedaagse maakte overduidelijk dat het succesvol behouden en herstellen van beekdalvenen valt of staat met een nauwgezette analyse van het lokale landschap en watersysteem. In de twee gebieden wordt een verschillende beheerstrategie gevoerd: kleinschalig en handmatig in Buitengoor vs. grootschaliger en meer loslaten in het Drentse Aa gebied.

- **Gedegen veldkennis is de basis:** Het inzichtelijk maken van de hydrologie door middel van peilbuizen en dwarsprofielen helpt om de effecten van zowel klimaatverandering als inrichtingsmaatregelen beter te begrijpen.
- **Durf adaptief te beheren:** Zowel Vlaamse als Nederlandse ervaringen tonen aan dat het variëren in beheer (van intensief maaien met aangepast materieel tot tientallen jaren niets doen) zorgt voor een belangrijke variatie in gradiënten en microhabitats in de veengebieden. De variatie in hydrologische omstandigheden en de mate van herstel zijn belangrijke factoren die het succes van de gekozen beheerstrategie bepalen.
- **Pak uitdagingen bij de bron aan:** Interne natuurinrichting is cruciaal, maar externe invloeden, zoals een eutrofe toestroom vanuit het agrarisch gebied, vergen langdurige dialoog en samenwerking met externe beleidsmakers en instanties.

© Jolijn Meier

6. Meer info

- Bekijk alle foto's op <https://flic.kr/s/aHBqjD1P75>
- Ga naar het [officiële programma van de veen-tweedaagse](#)
- Ontdek meer over het Interreg-project op www.grensregio.eu/projecten/admire